

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 2 1 2 D 1 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

GOSPODARSTVO

Izpitna pola

Torek, 31. avgust 2021 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, geotrikotnik ali ravnilo ter
numerično žepno računalno brez grafičnega zaslona in možnosti simbolnega računanja.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov. Prvi del vsebuje 20 krajših nalog, drugi del pa 5 strukturiranih nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 40, od tega 20 v prvem delu in 20 v drugem delu. V prvem delu je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v drugem delu pa je za posamezno nalogo število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Pri reševanju računskih nalog mora biti jasno in korektno predstavljena pot do rezultata z vsemi vmesnimi računi in sklepi. Rezultate zaokrožite na dve decimalni številki. Pri rezultatu mora biti vedno navedena tudi valuta oz. merska enota. V nasprotnem primeru se naloga oceni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. DEL

Obkrožite črko pred pravilno rešitvijo.

1. Podjetje začne obstajati z
  - A vpisom v sodni register.
  - B odprtjem transakcijskega računa.
  - C vpisom v davčni register.
  - D izpolnjeno dokumentacijo na točki SPOT.

2. Akumulacija kapitala je
  - A zbiranje finančnih sredstev.
  - B obraba oziroma poraba osnovnih sredstev.
  - C najem posojila.
  - D prenos vrednostnih papirjev na borzi od enega podjetja na drugo podjetje.

3. Direktor pravi: »Do konca tedna je treba opraviti inventuro vseh zalog. Sami se organizirajte in opravite delo čim prej. Popolnoma vam zaupam.« Za kakšen stil vodenja gre?
  - A Avtokratski.
  - B Liberalni.
  - C Linijski.
  - D Participativno-demokratski.

4. Indeks človekovega razvoja da oceno
  - A o pritisku na znižanje cen.
  - B o stanju brezposelnosti v državi.
  - C o rasti bruto investicij v državi.
  - D o tem, v kolikšni meri se družba razvija.

5. Kateri od navedenih primerov je promptni plačilni rok, s katerim je določen čas plačila blaga v prodajni pogodbi?
  - A Plačilo blaga med 10. in 20. tekočega meseca tega leta za nakup 100 kg jabolk.
  - B Plačilo blaga v roku 90 dni.
  - C Plačilo blaga konec meseca.
  - D Plačilo blaga 15. januarja ob prevzemu.

6. Katero od naštetih podjetij spada med sekundarne gospodarske dejavnosti?
- A Izdelava pohištva Mizica, d. o. o.
  - B Vinogradništvo Cviček, d. o. o.
  - C Računovodski servis Bilanca, d. o. o.
  - D Trgovina s pohištvom Vse na enem mestu.
7. Obveznica je
- A lastniški vrednostni papir, ki izkazuje solastnino v delniški družbi.
  - B pisna izjava, s katero se prenesejo pravice iz vrednostnega papirja na novega imetnika.
  - C dolžniško-upniški vrednostni papir, ki zavezuje izdajatelja, da bo izplačal glavnico in obresti.
  - D dokaz o sklenjeni bančni pogodbi o prodaji vrednostnih papirjev.

Smiselno povežite stolpca tako, da v levi stolpec napišete številko pripadajoče rešitve iz desnega stolpca.

- 8.
___ standardna klasifikacija dejavnosti	1 Pisni dokument, s katerim preverimo svojo poslovno idejo.
___ prokura	2 Zaščita podjetniške ideje.
___ poslovni načrt	3 Seznam dejavnosti, za katere se lahko registriramo.
___ patentiranje	4 Pooblastilo, s katerim pridobimo upravičenost za zastopanje družbe.
- 9.
___ kreditni posli	1 Podjetje FARMACIJA, d. o. o., pri banki odpre poslovni račun.
___ nevtralni bančni posel	2 Bančna uslužbenka predstavi možnosti naložb v zelene projekte.
___ zbiranje vlog	3 Banka odobri podjetju 6-mesečno premostitveno posojilo.
___ informiranje in svetovanje	4 Borzni posrednik izvede nakup vrednostnega papirja za svojo stranko.

10. _____ sekundarna raziskava 1 intervju
 _____ segmentiranje trga 2 uporaba podatkov Statističnega letopisa
 _____ tržno pozicioniranje 3 Naši kupci opreme so poklicni rokometiši.
 _____ primarna raziskava 4 zmogljiv in varčen stroj
11. _____ rok dobave 1 naročamo art. 225 – 14 kosov, art. 712 – 47 kosov
 _____ način plačila 2 V kopalnici bi imeli natančno takšne ploščice, kot so razstavne.
 _____ vzorec 3 konec decembra
 _____ specifikacija 4 kreditna kartica ob prevzemu blaga
12. _____ načrtovanje 1 Zaradi povečanega obsega dela smo pripravnico iz oddelka marketinga prerazporedili v komercialni oddelek.
 _____ organiziranje 2 Direktor je sklenil pogodbo z novim dobaviteljem.
 _____ vodenje 3 Naši trgovski potniki so obiskali predvideno število strank.
 _____ nadziranje 4 Odprtje naše poslovalnice bo predvidoma konec novembra.
13. _____ podjetja 1 osnovne proizvodne enote
 _____ kontrolni paket delnic 2 Odločitve sprejemajo veliki lastniki.
 _____ menedžerska revolucija 3 Omogoča razpršitev tveganja.
 _____ delniška družba 4 Povečuje se ekonomska moč menedžerjev.

- 14.
___ distribucijska politika	1	Zvestim kupcem bomo priznali 12 % zvestobnega rabata.
___ politika cene	2	Za 3 mesece smo zakupili oglasni pano.
___ politika tržnega komuniciranja	3	Zaradi slabe prodaje bomo izdelek vzeli s prodajnih polic.
___ politika izdelka	4	Za prevoz blaga smo najeli tovornjak.
- 15.
___ gantogram	1	razporeditev nalog v podjetju
___ organizacijska struktura	2	grafični diagram, ki prikazuje časovno zaporedje opravil
___ organizacijska shema	3	organizacija odnosov v podjetju
___ organizacija dela	4	grafična ponazoritev organizacijske strukture

Odgovorite na vprašanja.

16. Kako se imenuje odtegljaj pri ceni, ki ga prodajalec odobri zaradi plačila pred dogovorjenim rokom?

---

17. Kako imenujemo gospodarsko enoto, v kateri izdelujejo materialne dobrine ali opravljajo storitve za potrebe trga/naročnikov?

---

18. Katere so temeljne naloge države? Naštajte tri.

---

19. Zaradi upadanja prodaje izdelka je podjetje spremenilo embalažo izdelka, da bi postal izdelek bolj zanimiv za kupce. Kako to imenujemo?

---

20. Kaj je značilno za osebne družbe?

---

2. DEL

1. V podjetju delate prek študentskega servisa. Nadrejeni vam je dal nalogo, da pregledate ponudbo rabljenih dostavnih vozil. Od vas pričakuje, da boste pozorni na ugodne plačilne in dobavne pogoje.

1.1. Kako bi bilo smiselno v tem primeru določiti kakovost blaga, naštetega v prodajni pogodbi? Navedite vsaj dve možnosti.

(1 točka)

1.2. Kaj pogodbeni stranki določita z dobavnimi pogoji? Naštejte tri določila.

(1 točka)

1.3. Predlagajte ugoden plačilni rok za vašega delodajalca.

(1 točka)

1.4. Navedite štiri bistvene sestavine prodajne pogodbe, ki jih je treba definirati v tem primeru.

(1 točka)

2. Delniška družba PRODUCT, d. d., ki izdeluje avtomobilske gume, je bila ustanovljena leta 2002.

2.1. Po Zakonu o gospodarskih družbah ima delniška družba poleg uprave še dva stalna organa. Katera sta ta dva organa?

(1 točka)

2.2. Osnovni kapital podjetja PRODUCT, d. d., je bil 120.000,00 EUR. Razdeljen je bil na 4000 delnic. Na koncu leta je podjetje razdelilo dobiček med delničarje.

Koliko je bila vrednost ene delnice z dodanimi 5 % dobička?

Izračun:

(1)

Kako se imenuje dobiček na delnico?

---

(1)
(2 točki)

2.3. Podjetje PRODUCT, d. d., je zelo uspešno.

Decembra so prejeli izredno naročilo dolgoletnega kupca za 400.000,00 EUR, ki naj bi ga izpolnili do 3. januarja naslednjega leta, delavci pa tega niso želeli sprejeti, ker so se bližali prazniki. Predsednik uprave je ukazal: »Naročilo je nujno treba izpolniti, zato bomo delali med božičnimi prazniki. Vsi boste delali, brez izjem!«

Za kakšen stil vodenja gre v tem primeru?

(1 točka)

3. Podjetje IMPOL, d. o. o., iz Slovenske Bistrice se ukvarja s predelavo aluminija za širok nabor različnih vrst industrije – vse od avtomobilske in živilske industrije pa do razvojnih projektov v letalski in vesoljski tehnologiji. Surovino kupujejo tudi na blagovnih borzah, za optimalno kalkulacijo transportnih stroškov uporabljajo špediterske storitve. Prodajo imajo organizirano prek grosistov.

- 3.1. Naštejte tri značilnosti industrijskih podjetij.

(1 točka)

- 3.2. Zakaj lahko špediterji dosežejo ugodnejšo ceno pri izvedbi transporta, kot če bi to podjetje IMPOL, d. o. o., opravilo samo? Navedite dva razloga.

(1 točka)

- 3.3. Podjetje IMPOL, d. o. o., je imelo v letu 2019 2.393 zaposlenih, proizvedlo pa je 242.500 t izdelkov. Osnovni kapital podjetja je znašal 242,00 mio EUR, dobiček podjetja pa 23,80 mio EUR.

(Prirejeno po: <https://www.impol.si/>. Pridobljeno: 24. 9. 2020.)

Izračunajte fizično produktivnost in donosnost podjetja v letu 2019.

Izračun fizične produktivnosti:

(1)

Izračun donosnosti:

(1)
(2 točki)

4. Kemično podjetje, MILO, d. o. o., proizvaja in prodaja čistila. Posluje že 10 let. Ima 40 zaposlenih delavcev. V letu 2018 je prodalo 20.000 litrov raznih čistil. Da bi bilo uspešno, želi povečati svojo prodajo, zato se je lotilo metod raziskave trga.

Podjetje bo izvedlo tržno raziskavo, z namenom, da ugotovi navade kupcev glede čiščenja stanovanj. Direktor d. o. o. Aleš Novak pa je naročil, da morajo tudi natančno opazovati in primerjati gibanje cen pri konkurenci.

- 4.1. Naštejte tri dejavnike, ki jih mora podjetje upoštevati pri oblikovanju prodajne cene čistila.

(1 točka)

- 4.2. V marketingu podjetja razmišljajo o novi promocijski akciji za čistila za parket. Naštejte tri področja oglaševanja, ki jih mora določiti podjetje.

(1 točka)

- 4.3. Podjetje MILO, d. o. o., je v raziskavi zbralo naslednje podatke o svojih konkurentih:

Podjetje	Prodaja
MILO, d. o. o.	3.650,00
PUC, d. o. o.	2.300,00
KEMIS, d. o. o.	1.700,00
ČISTO, d. o. o.	4.230,00
Skupaj	11.880,00

Preglednica 1: Prodaja čistil po podjetjih v tisočih EUR v letu 2019

Kolikšen delež na trgu čistil v % ima podjetje MILO, d. o. o.?

(1 točka)

- 4.4. Za čistilo za parket bodo oblikovali blagovno znamko, pod katero bodo tržili čistilo. V čem bi bila prednost takšne odločitve?

(1 točka)

5. Nepopolna konkurenca

- 5.1. Kadar je na trgu veliko sorazmerno majhnih proizvajalcev in veliko kupcev, nobeden pa nima velikega tržnega deleža, pri preseljevanju kapitala iz ene v drugo panogo pa ni ovir, se na trgu srečujemo z eno izmed oblik nepopolne konkurence. Kako jo imenujemo?

(1 točka)

- 5.2. Naštejte vsaj dva trga (panogi), za katera velja ta oblika nepopolne konkurence.

(1 točka)

- 5.3. Navedite vsaj dva načina, kako lahko ponudniki prepričajo kupce, da je njihov izdelek edinstven v množici podobnih.

(1 točka)

- 5.4. Naštejte še dve obliki nepopolne konkurence.

(1 točka)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran